

NOTITIE

Aan	De raad van de gemeente Lelystad
Van	Bureau Agenda
Datum	30 januari 2026
Kenmerk	
Onderwerp	Afdoening toezegging commissie 13 januari 2026 – seizoensprogrammering actieplan stadshart Lelystad
Kopie aan	

Geachte leden van de raad,

Op 13 januari 2026 is in de commissie Ruimte Beheer, Energie en Duurzaamheid de volgende toezeggingen gedaan;

Wethouder Grimbergen zegt toe met een schriftelijke reactie te komen over hoe het thema tot stand is gekomen.

Reactie

Dit document geeft inzicht in hoe het thema voor het stadshart en de seizoensprogrammering tot stand is gekomen, wie daarbij betrokken waren en welke keuzes onderweg zijn gemaakt.

Najaar 2024 – start verkenning

Binnen het kader van het door de raad vastgestelde Actieplan Stadshart is gestart met een verkenning van het Stadshart, gericht op gebruik, beleving en kansen. Daarbij is gekeken naar de huidige functie van het centrum en de wens om het Stadshart levendiger, aantrekkelijker en betekenisvoller te maken.

Najaar 2024 – gesprekken en ophalen input

In deze fase zijn gesprekken gevoerd met een brede groep ondernemers, culturele instellingen, maatschappelijke partners en bewoners. Hun inzichten vormden de basis voor het ideeënboek “*Samen maken we de stad – van pioniers naar stadmakers*”. Uit deze gesprekken kwam een duidelijke rode draad naar voren: liever niet iets voor het stadshart bedenken, maar iets dat samen gemaakt kan worden.

Eind 2024 – conceptontwikkeling en keuzes

Op basis van deze analyse en de opgehaalde input is gekozen voor een gebiedsgerichte activatie-aanpak. De kernopgave voor het Stadshart bleek niet het ontbreken van een stedelijk verhaal, maar het gebrek aan levendigheid en verbondenheid. Het Stadshart wordt vooral functioneel gebruikt, terwijl bewoners en partners juist willen bijdragen aan een plek waar zij trots op kunnen zijn en graag verblijven.

Daarom is gekozen voor een thema dat niet beschrijft waar Lelystad als stad voor staat, maar dat gedrag activeert (meedoen, blijven en ergens aan bijdragen). Dit resulteerde in het thema ‘Samen maken we de stad’: een uitnodiging tot meedoen en samenwerken binnen het stadshart. Het thema verwoordt dus feitelijk wat de betrokken zelf aangaven.

Begin 2025 – vertaling naar programmering

Het thema is vervolgens vertaald naar concrete seizoensprogrammering en placemaking, zoals de ijsbaan, het stadsstrand en gezamenlijke activiteiten. Deze programmering is tot stand gekomen in samenwerking met ondernemers en partners en sluit aan bij de wens om verblijf, ontmoeting en betrokkenheid in het Stadshart te vergroten.

2e helft 2025 – nadere afbakening naar gebiedsniveau

In de tweede helft van 2025 is het thema genuanceerd naar ‘Samen maken we het hart van Lelystad’. Hiermee wordt duidelijk dat het gaat om een uitvoeringsgericht gebiedsthema dat samenwerking en activatie in het Stadshart ondersteunt, maar geen bredere stedelijke positionering is.

Hoe is geborgd dat de programmering past bij Lelystad

Het is een bijzondere uitdaging om een programmering te bedenken die écht “alleen in Lelystad kan”. Het stadshart is immers een plek waar veel steden vergelijkbare opgaven hebben (zoals leegstand, verblijfskwaliteit, reuring en een mix aan doelgroepen) en waar veel vormen van activiteiten en evenementen ook elders voorkomen. In de programmering is zeker nagedacht over hoe geborgd wordt dat wát er in het Stadshart gebeurt, past bij het karakter van Lelystad. De programmering is daarom getoetst aan de merkwaaarden van Lelystad (gedurfd, groeien en genieten), zoals beschreven in de visie op marketing die in april 2025 is vastgesteld.

Waarom niet gekozen is voor een thema als ‘Hoofdstad van de nieuwe natuur’ of ‘kindvriendelijke stad’

Stedelijke paraplu's zoals *‘Lelystad, hoofdstad van de nieuwe natuur’* zijn geschikt als langetermijnpositionering op stadsniveau en geven richting aan het verhaal en de uitstraling van Lelystad als geheel. Zij zijn minder geschikt als inhoudelijk kader voor gebiedsgerichte programmering. Toepassing als thema voor het Stadshart zou betekenen dat een stedelijke positioneringskeuze wordt vertaald naar één gebied, terwijl het Stadshart meerdere functies heeft en meerdere doelgroepen bedient.

Ook ‘kindvriendelijke stad’ beschrijft vooral een kwaliteit of uitwerking (voor wie activiteiten geschikt zijn), maar niet zozeer de kernopgave of werkwijze van het gebied. Kindvriendelijkheid komt in de programmering nadrukkelijk terug, maar dan als eigenschap van activiteiten en niet als overkoepelend thema.

Samenvatting

Het thema ‘Samen maken we het hart van Lelystad’ is stapsgewijs ontwikkeld vanuit het Actieplan Stadshart, gevoed door gesprekken met ondernemers, partners en inwoners. Omdat de kernopgave draait om eigenaarschap, betrokkenheid en verblijf én omdat deze behoefte expliciet uit het proces naar voren kwam, is gekozen voor een uitvoeringsgericht gebiedsthema waarvan de programmering past bij de merkwaaarden. Het draagt bovendien bij aan andere ambities van de stad, zoals aantrekkelijkheid voor kinderen en het stimuleren van sport en bewegen. Daarmee versterkt de programmering de levendigheid van het Stadshart en het beeld van het centrum als een plek waar daadwerkelijk iets gebeurt.

An aerial photograph of a city center. A prominent feature is a large, modern building with a bright orange, angular roof. To its left, a long building with a green roof and colorful facade is visible. A railway line with several tracks runs diagonally across the lower left. The surrounding area is filled with various urban buildings, streets, and green spaces.

**Samen maken we de stad
van pioniers naar stadmakers**

Lelystad heeft altijd de mentaliteit gehad vanuit het niets, iets te maken. Gebouwd op de zeebodem werd de stad een plek om te wonen en werken, maar de ziel in het stadshart ontbreekt. Met dit plan, waarin verschillende placebranding en placemaking concepten zijn opgenomen, willen we bewoners inspireren om opnieuw de innovatieve geest van hun ouders op te pakken door samen te bouwen aan een stadshart dat trots, lef en verbinding uitstraalt. Kortom samen een plek creëren waar bewoners én bezoekers graag naartoe gaan en willen verblijven.

Jeroen Everaert | Mothership
Rotterdam januari 2025

Dit ideeënboek is mede tot stand gekomen met de input van

Naam

[Redacted names]

Organisatie

De Kubus
Poppodium Corneel
Striktly Live
Striktly Live
Striktly Live
Agora Theater
Gorter Vastgoed
Love4Lasers
Bevrijdingsfeest Lelystad
Spot
Studio LA
FlevoMeer Bibliotheek
APCreation
dansgezelschap Rorschach
Leonardo Hotel + bestuur LelyStadsHart
The Wizards + bestuur LelyStadsHart
City Marketing Lelystad + bestuur LelyStadsHart
Burger Support
Centrada
Gemeente Lelystad
Gemeente Lelystad
Gemeente Lelystad
Gemeente Lelystad
Gemeente Lelystad
Gemeente Lelystad
Re:publiek
Re:publiek
Felixx
Felixx

Inhoudsopgave

Introductie	6
Opdracht	8
Het onderzoekproces	10
Conclusie en doelstellingen	12
Van gesprekken naar conceptontwikkeling	14
Witte-vlekkenplan	15
Verbinden van Lelystedelingen	16
Bewegen en ontmoeten	28
Kunst in de openbare ruimte	36
Gevelkunst: een nieuw jasje	48
Vergroenen en verblauwen	64
Ruimte voor kunst en cultuur	72
Resumé	78

Introductie

Dit voorstel is primair opgesteld als een rebranding-strategie voor het stadshart van Lelystad gebruikmakend van placebranding en placemaking. Placebranding richt zich op de externe uitstraling en economische aantrekkingskracht van een stad door middel van strategische positionering, het versterken van het imago en het aantrekken van bezoekers, ondernemers en investeerders.

Placemaking richt zich op de fysieke en sociale beleving van een stad en betreft de lokale gemeenschap actief bij het verbeteren en activeren van de openbare ruimte. Hoewel placebranding en placemaking verschillende doelen dienen, zijn ze nauw met elkaar verbonden: placemaking creëert de basis voor een sterk merk, terwijl placebranding helpt om deze identiteit zichtbaar en herkenbaar te maken.

De in dit plan beschreven kansen en interventies zijn ontwikkeld met als doel zowel de interne als externe aantrekkingskracht van het stadshart te versterken. Ze omvatten een mix van tijdelijke en permanente ingrepen, variërend van kunstinstallaties tot evenementen op plekken in het stadhart die hun betekenis hebben verloren en/of op nieuwe plekken. Door creatieve ingrepen in de openbare ruimte krijgt Lelystad niet alleen een aantrekkelijker en duurzamer stadshart, maar ontstaat ook een plek waar bewoners zelf aan bijdragen en waar bezoekers nieuwsgierig naar worden.

Deze interventies richten zich op het vergroten van de trots onder inwoners én het genereren van positieve aandacht voor Lelystad op lokaal en nationaal niveau. De kracht van het plan ligt in samenwerking: bewoners en stakeholders worden niet alleen gehoord, maar ook actief betrokken in het ontwerp- en realisatieproces.

Dit creëert een stadshart dat niet alleen functioneel is, maar ook een dynamische en inspirerende plek waar mensen graag verblijven.

Door iconische kunstwerken, groene structuren en participatieve projecten te combineren, bouwen we aan een stadshart dat verbindt, trots uitstraalt en nieuwe kansen biedt.

Dit document laat zien hoe de voorgestelde interventies – van tijdelijke experimenten tot permanente installaties – zijn ontstaan uit gesprekken met Lelystedelingen en stakeholders, en hoe ze samen bijdragen aan een toekomstbestendig stadshart dat zijn identiteit versterkt en verder uitdraagt.

Opdracht

De gemeente Lelystad heeft de ambitie om het Stadshart te transformeren tot een bruisend en aantrekkelijk centrum dat past bij het merkverhaal van de stad en de dagelijkse beleving van haar inwoners en bezoekers. Dit vraagt om een op maat gemaakte thematische en artistieke aanpak die verder gaat dan alleen functionele verbeteringen; het gaat om het creëren van een Stadshart dat inspireert, uitnodigt en verbindt.

Om deze ambitie te realiseren, heeft de gemeente Mothership gevraagd een placebranding-plan op te stellen, met een overzicht van potentiële creatieve interventies. Dit plan neemt de vorm aan van een witte-vlekkenplan, waarin kansen voor het Stadshart in kaart worden gebracht.

Het witte-vlekkenplan is geen vastomlijnde visie, maar een verzameling van strategische locaties en mogelijke ingrepen die voortkomen uit gesprekken met Lelystedelingen en stakeholders. Het biedt concrete aanknopingspunten om het Stadshart te verrijken met kunst, vergroening en participatieve projecten.

Het resultaat is een dynamisch en toekomstbestendig Stadshart dat niet alleen aantrekkelijker en levendiger wordt, maar ook een plek waar bewoners zich actief mee verbonden voelen.

Het onderzoeksproces

Om de ambitie voor een levendig stadshart waar te maken, hebben we een uitgebreid onderzoeksproces doorlopen. Dit begon met een grondige verkenning van de stad zelf, waarbij we het kernwinkelgebied en de aanloopstraten in kaart brachten. Daarnaast zijn er gesprekken gevoerd met inwoners op straat en een breed scala aan stakeholders om verschillende perspectieven en inzichten te verzamelen.

Deze gesprekken hebben een aantal belangrijke inzichten opgeleverd:

Imago en trots

Lelystad worstelt met een hardnekkig negatief imago, waarbij inwoners ervaren dat de stad vaak blijft steken in mooie plannen die niet worden uitgevoerd. Typerend is het interview van "Andere Tijden Toekomst in Lelystad" (okt 2017) met Fris Tellegen (voormalig hoofd stedenbouwkundige dienst Lelystad) die zijn persoonlijke opvatting ten tijde van het ontstaan van Lelystad deelt: "Lelystad is om in te wonen en niet om naar te kijken", het doel was het creëren van een leefstad en niet per definitie een mooie stad. Deze opvatting klinkt nog steeds door. Toch is er een sterke hoop en trots onder Lelystedelingen. De ruime woonmogelijkheden, rust en betaalbaarheid worden gezien als grote pluspunten. Wanneer kritiek op het imago ter sprake komt, schieten inwoners vaak in de verdediging en benadrukken ze de positieve kanten van hun stad.

De mentaliteit van de Lelystedeling

Lelystedelingen kenmerken zich door een progressieve instelling, maar ook een Amsterdamse relativerende en humoristische houding, en een vleugje ondeugendheid – à la Pietje Bel.

Er is lef en creativiteit, maar dit vlammetje staat momenteel laag. Wanneer de juiste snaar wordt geraakt, zijn inwoners echter snel bereid om samen aan de slag te gaan en verandering te realiseren. De ondernemende houding zit nog altijd in het DNA van Lelystedelingen. Ze hebben deze mentaliteit van hun ouders geërfd: als de juiste snaar wordt geraakt, pakken ze zonder aarzelen "De Schop" weer beet. Door hen te betrekken bij het ontwerpen en realiseren van dit plan, kunnen we die mentaliteit opnieuw aanwakken.

Gebruik en beleving van het stadshart

Het stadshart wordt momenteel vooral functioneel gebruikt, bijvoorbeeld om heel doelgericht een aankoop te doen of even de zaterdagmarkt te bezoeken. Men gaat (te) weinig naar het stadshart om gezellig een dagdeel te winkelen en langer te verblijven. Het ontbreekt aan levendigheid, mede door de vele leegstaande panden. Veel inwoners kijken uit naar omliggende gezelligere steden zoals Almere, Harderwijk, Amsterdam of Zwolle. Tegelijkertijd is er een groeiende behoefte aan een centrum dat meer biedt dan alleen retail: een plek voor gezelligheid, recreatie, kunst, cultuur en verhalen die de stad tot leven brengen.

Groen, duurzaamheid en diversiteit

Het versteende karakter van het stadshart belemmert het verblijfsklimaat. Veel stakeholders benadrukken het belang van vergroening en water in het centrum om de sfeer te verbeteren en bij te dragen aan duurzaamheid. Daarnaast verdient Lelystad's multiculturele rijkdom meer aandacht. Met meer dan 150 nationaliteiten biedt de stad een unieke diversiteit, maar deze komt momenteel onvoldoende tot uiting in het stadshart.

Samenwerking en eigenaarschap

Betrokkenheid van bewoners, scholen en lokale ondernemers is essentieel voor de toekomst van het stadshart. Participatieve projecten, zoals workshops en gezamenlijke activiteiten, versterken het eigenaarschap en de verbinding met de stad. Bovendien kan samenwerking helpen om de multiculturele diversiteit van Lelystad beter zichtbaar te maken en bij te dragen aan een inclusiever centrum.

Conclusie en doelstellingen

De inzichten uit het onderzoeksproces laten zien dat het stadshart van Lelystad veel potentie heeft om een levendig en aantrekkelijk centrum te worden. Hoewel het imago van de stad en het functionele gebruik van het centrum uitdagingen vormen, is de trots en hoop van de Lelystedeling een sterke basis om op voort te bouwen.

Om de kansen te benutten en het stadshart te transformeren, richten we ons op de volgende drie doelstellingen:

1. De trots van de Lelystedeling versterken door kunst en creativiteit

Lelystedelingen zijn trots op hun stad, hun woonomgeving en de unieke mentaliteit die Lelystad kenmerkt: relativerend, eigenzinnig en met lef. En willen ook trots kunnen worden/ zijn op hun stadshart. Door kunst en creatieve ingrepen in te zetten, willen we deze trots versterken en tegelijkertijd de stad dynamischer maken. Interactieve kunstprojecten en verrassende ingrepen in de openbare ruimte zorgen voor een stadshart dat reuring brengt, out of the box denkt en elke dag opnieuw inspireert.

2 Verhogen van de verblijfsduur in het stadshart en het aantrekken van mensen: redenen creëren, plekken activeren

Door het creëren van aantrekkelijke ontmoetingsplekken, activiteiten en een prettige sfeer worden Lelystedelingen en bezoekers verleid naar het stadshart te komen en langer te blijven. Dit versterkt niet alleen de beleving, maar stimuleert ook economische activiteit en sociale interacties

3. Bijdrage leveren aan het vergroenen en verblauwen van het stadshart

Meer groen en water in het centrum zijn essentieel voor een prettiger verblijfsklimaat en een aantrekkelijkere uitstraling. Het vergroenen en verblauwen draagt niet alleen bij aan de beleving, maar ook aan de duurzaamheid, gezondheid en toekomstbesteding van het stadshart.

Van gesprekken naar conceptontwikkeling

Tijdens de gesprekken met bewoners en stakeholders werd duidelijk dat de kracht van het stadshart ligt in samenwerking en betrokkenheid. Inwoners willen een stad waar ze trots op kunnen zijn, maar ook een stad waar ze zelf aan kunnen bouwen en mee verbonden kunnen zijn.

Het ontwerp- en uitvoeringsproces is gericht op het actief betrekken van Lelystedelingen, zodat het centrum écht van hen wordt.

De ideeën in dit plan variëren van kleine, snel uitvoerbare projecten – het laaghangend fruit – tot meer permanente kunstwerken en vergroening.

Elk idee is ontworpen om bewoners op een leuke en interactieve manier te betrekken, van het organiseren van de Nederlands kampioenschappen Fatbike- en Scootmobiel races tot het maken van mozaïeken.

Het witte-vlekkenplan biedt een overzicht aan kansen met daarbij de potentiële locaties in het stadshart waar deze ingrepen gerealiseerd kunnen worden.

Het plan laat zien hoe het stadshart een mooier, groener en levendiger centrum kan worden. Het witte-vlekkenplan is meer dan een verzameling aan ideeën, het is een blauwdruk voor een stadshart dat door en voor Lelystedelingen wordt getransformeerd.

De projecten op deze kaart zijn gebaseerd op de proactieve houding, lefen innovatieve geest van de Lelystedeling. Elk idee, hoe groot of klein, is ontworpen om bewoners actief te betrekken en hun trots op de stad te versterken.

Deze interventies zijn gebaseerd op gesprekken met bewoners en stakeholders en sluiten aan bij de behoeften en identiteit van Lelystad.

De gekozen categorieën weerspiegelen verschillende aspecten die essentieel zijn voor een aantrekkelijk stadshart: samenwerking, kunst, vergroening, recreatie en cultuur.

Door deze thema's te combineren, ontstaat een stadshart dat zowel functioneel als inspirerend is, en waar iedereen zich welkom voelt.

Witte-vlekkenplan

Legenda

verbinden van Lelystedelingen

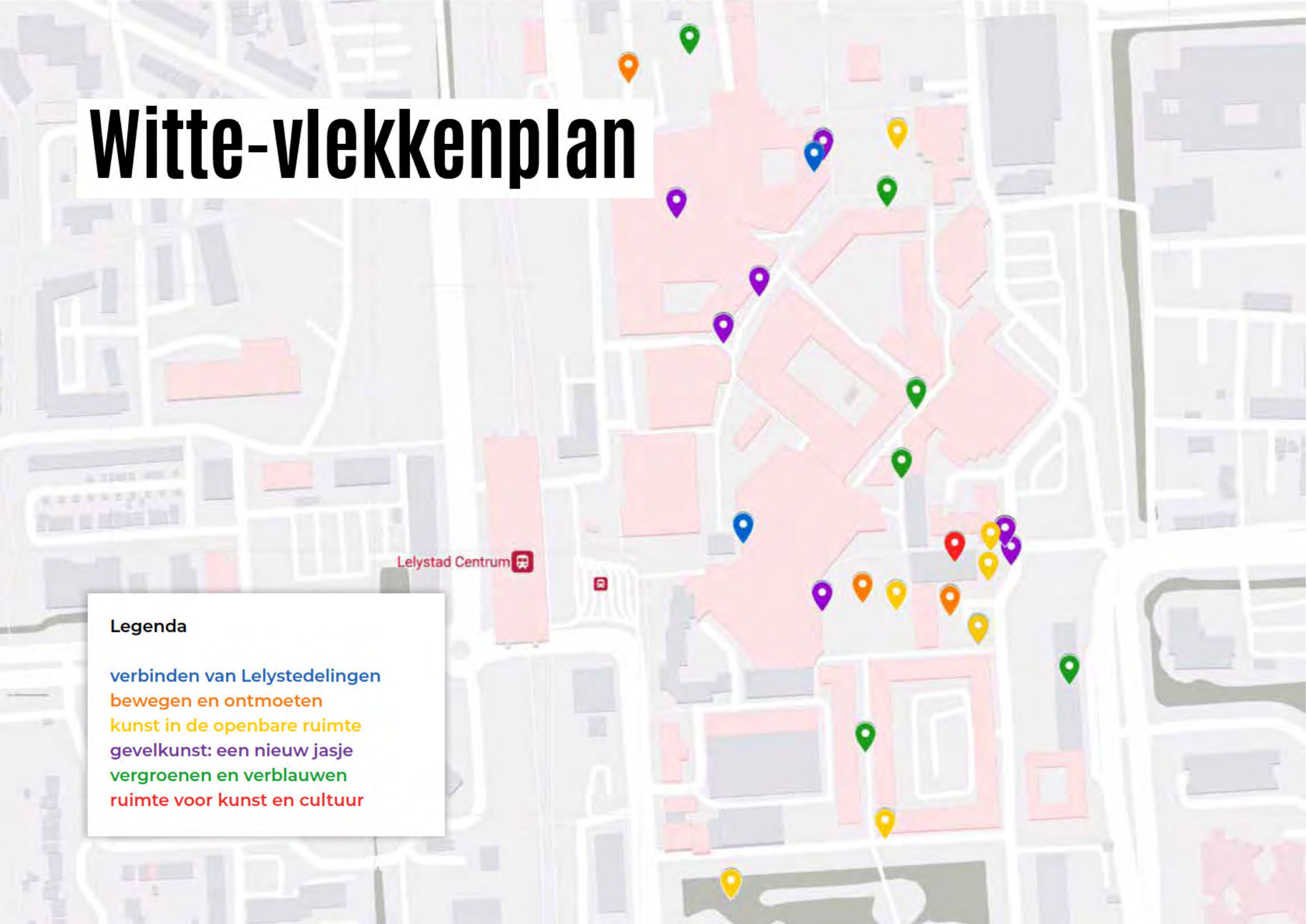
bewegen en ontmoeten

kunst in de openbare ruimte

gevelkunst: een nieuw jasje

vergroenen en verblauwen

ruimte voor kunst en cultuur

Verbinden van Lelystedelingen

Het stadshart van Lelystad kan meer worden dan een plek om functioneel te winkelen. Het kan een bruisend middelpunt worden waar bewoners samenkomen, samenwerken en trots worden op wat ze gezamenlijk creëren. Door plekken te bieden waar Lelystedelingen samen kunnen werken aan kunst en groen, ontstaat niet alleen een fysieke verandering in de stad, maar ook een sociale.

Deze initiatieven nodigen mensen uit om actief deel te nemen en versterken het gevoel van eigenaarschap en verbinding. De gezamenlijke projecten, zoals mozaïeken en zaadbommen maken, geven bewoners de kans om hun creativiteit te tonen en letterlijk hun stempel op de stad te drukken.

Clay Dee Day

Tijdens Clay Dee Day worden Lelystedelingen drie weken lang uitgenodigd hun ideeën voor het stadshart in klei te verbeelden. Het project biedt jong en oud de kans samen te bouwen aan een toekomstvisie voor een stadshart waar je graag naartoe gaat en prettig verblijft. Het doel van Clay Dee Day is op een speelse en creatieve manier informatie en ideeën te verzamelen, en zo te ontdekken wat er leeft bij de Lelystedelingen. De gezamenlijke creaties vormen een groeiend kunstwerk dat laat zien hoe de stad door haar bewoners wordt beleefd en wat zij belangrijk vinden voor de toekomst. We stellen voor om nauw samen te werken met lokale media waarbij het beste kunstwerk een prijs wint.

Een ideale locatie voor dit project:

- “De Trommel” op het Agoraplein
- De leegstaande ruimte onder de bibliotheek

Samen mozaïeken

Dit project biedt jong en oud de kans om samen mee te bouwen aan het tot stand komen van een groot kleurrijk mozaïekkunstwerk (voor meer informatie, zie project 12). Deze mozaïek kunstwerken worden vervolgens gebruikt om muren, pleinen of andere plekken in het stadshart te verfraaien. Het proces van samen ontwerpen en creëren versterkt niet alleen de sociale band, maar laat ook een blijvende artistieke toevoeging achter in de stad waar Lelystedelingen trots op zijn en het beschouwen als hun eigen kunstwerk.

Een ideale locatie voor dit project:

- “De Trommel” op het Agoraplein
- De leegstaande ruimte onder de bibliotheek

Zaadbommen maken

Tijdens dit duurzame initiatief maken bewoners zaadbommen: bolletjes van klei, compost en bloemenzaden. Deze zaadbommen kunnen vervolgens in versteende of verwaarloosde delen van het centrum verspreid worden, wat bijdraagt aan een groenere en levendigere stad (zie idee nummer 23). Het project verbindt duurzaamheid met participatie en geeft bewoners eigenaarschap over het vergroenen van hun omgeving.

Een ideale locatie voor dit project:

- “De Trommel” op het Agoraplein
- De leegstaande ruimte onder de bibliotheek

Stekken voor een groener stadshart

Workshops waarin Lelystedelingen leren om planten te stekken of hun eigen stekken meenemen om te delen. De verzamelde plantenstekken kunnen later geplant worden in het centrum, waardoor bewoners direct bijdragen aan het groener maken van het stadshart. Dit project verbindt creativiteit met duurzaamheid en nodigt uit tot ontmoeting.

Een ideale locatie voor dit project:

- “De Trommel” op het Agoraplein
- De leegstaande ruimte onder de bibliotheek

Volkstuinen in de binnenstad

Een leegstaand winkelpand in het stadshart kan worden getransformeerd tot een multiculturele volkstuin. In verrijdbare plantenbakken kunnen inwoners groenten, kruiden en bloemen uit hun eigen culturele achtergrond kweken, waardoor het project niet alleen een groene toevoeging is, maar ook een weerspiegeling van de diversiteit in Lelystad. Naast zijn functie als overdekte volkstuin, fungeert deze plek ook als een ontmoetingsplaats waar samen gekookt en gegeten kan worden. Een ontmoetingsplaats waar je gezellig naartoe gaat en waar je je dagelijkse groenten (en fruit) kunt kopen. De tuin kan gebruik maken van speciale groeilampen, afkomstig van in beslag genomen hennepkwekerijen. Deze lampen, die normaal worden vernietigd, krijgen in dit project een duurzame en positieve bestemming. Dergelijke lampen zijn een essentieel hulpmiddel om planten binnenshuis te laten groeien, ongeacht het seizoen.

Potentiële locaties:

- “De Trommel” op het Agoraplein
- Oude PostNL-gebouw aan het stadhuisplein
- De beschilderde loodsen/panden aan de Waagpassage

Bewegen en ontmoeten

Het stadshart van Lelystad heeft de potentie om een bruisend middelpunt te worden waar bewoners en bezoekers samenkomen om te bewegen, te ontspannen en elkaar te ontmoeten. Door sportieve en speelse elementen toe te voegen, ontstaat een centrum dat levendigheid en sociale verbinding stimuleert. Deze activiteiten nodigen uit tot actie, bieden ruimte voor interactie en creëren een plek waar jong en oud graag verblijven.

De Nederlandse Kampioenschappen Fatbike- en Scootmobielraces vormen het kloppend hart van dit hoofdstuk, met een evenement dat niet alleen competitie en plezier biedt, maar ook sociale impact en educatie centraal stelt. Daarnaast zijn er plannen voor permanente sport- en speelelementen die het stadshart een dynamische uitstraling geven en toegankelijk maken voor alle leeftijden.

NK Fatbike & Scootmobielrace

De Eerste Nederlandse Kampioenschappen Fatbike- en Scootmobielrace zouden een unieke activiteit zijn die inwoners en bezoekers samenbrengt in het stadshart van Lelystad. Dit evenement combineert sportieve uitdaging met sociale verbinding en educatie, en benadrukt de waarde van samenwerking tussen generaties. Jongeren worden uitgenodigd om deel te nemen aan de race, maar met een bijzondere voorwaarde: ze vormen een duo met een oudere in hun familie of uit de buurt die in een scootmobiel zit. Samen als team strijden ze op een uitdagend parcours, waarbij jongeren op fatbikes rijden en ouderen deelnemen in scootmobielen. Deze opzet zorgt niet alleen voor een spannende competitie, maar bevordert ook sociale samenhang en brengt generaties dichter bij elkaar.

Met serieuze prijzen wordt deelname aantrekkelijk gemaakt, terwijl het evenement ook bewustzijn creëert rondom toegankelijkheid in de stad.

Door vooraf workshops te organiseren over verkeersveiligheid, techniek en onderhoud leren deelnemers verantwoord omgaan met voertuigen. Lokale ondernemers, verkeers- en verzekeringsorganisaties kunnen hierin een rol spelen, bijvoorbeeld door onderhoudswerkshops en technische ondersteuning te bieden.

Langs het parcours zorgen foodtrucks, muziek en andere festiviteiten voor een feestelijke sfeer die toeschouwers uitnodigt om langer in het centrum te blijven. Dit maakt het evenement niet alleen sportief en verbindend, maar ook een impuls voor de levendigheid van het stadshart.

Potentiële locaties:

- Voorkeur: route slingerend door het stadshart met herkenbare plekken zoals de Neringpassage en het Agoraplein
- bovenste parkeerdek van parkeergarage De Waag

Urban Sports Playground: pannaveld & skatepark

Een pannaveld in combinatie met een basketbalveld of een skatepark creëren in de binnenstad. Dit zou een aantrekkelijke plek zijn voor jongeren om samen te komen, te bewegen en plezier te hebben, en tegelijkertijd een actieve, grootstedelijke en levendige sfeer creëren in het stadshart. Door het terrein afsluitbaar te maken voorkom je dat deze plek 's nachts een vervelende hangplek wordt.

Potentiële locatie:

- Binnenplaats aan de Neringweg
- Stadhuisplein

Ijspret op hoogte: een winterse schaatsbeleving

Een sfeervolle schaatsbaan in het stadhart compleet met koek-en-zopie kraampjes is een geliefde plek voor gezinnen, jongeren en bezoekers. De combinatie van sport en winterse gezelligheid blaast het stadshart in de koude maanden nieuw leven in met een unieke schaatsbaan op hoogte met uitzicht.

Ideale locatie:

- Bovenste parkeerdek van parkeergarage De Waag

Kunst in de openbare ruimte

Met opvallende kunstwerken en creatieve interventies kan Lelystad zichzelf positioneren als een bestemming voor unieke fotogenieke en Instagram-, TikTok-, Pinterest-waardige belevingen. Deze kunstprojecten verlevendigen niet alleen de openbare ruimte, maar trekken ook (mits goed gekozen) een jong en divers publiek aan. Dankzij de goede treinverbinding met Amsterdam zou Lelystad een interessante tussenstop of (eind) bestemming kunnen worden. De kunstwerken in het stadshart moeten zo onderscheidend en verrassend zijn dat men speciaal een dagje naar Lelystad komt om deze bijzondere en unieke kunstwerken te bewonderen en vast te leggen. Hiermee wordt het stadshart een plek die blijft en gaat leven op social media.

Uitkijken over Lelystad, samen met Lely

De Zuil van Lely op het Stadhuisplein zou tijdelijk getransformeerd kunnen worden tot een interactieve uitkijktoren, waarbij het beeld van Lely letterlijk en figuurlijk centraal staat. Het iconische beeld staat met zijn voeten in het water, boven op een steigerconstructie omgeven door een groen platform met uitzicht over de stad. Via stepping stones kunnen bezoekers naar het beeld van Lely lopen en schouder aan schouder naast hem staan. Dit biedt niet alleen een bijzondere fotomogelijkheid, perfect voor social media, maar ook een symbolisch moment om samen met Lely te kijken naar de stad, een stad gebouwd uit de zee. Het project versterkt de band met de stad en geeft het publiek op een nieuwe, speelse manier de mogelijkheid het iconische beeld en het stadshart op hoogte te ervaren. Daarnaast brengt het schouder aan schouder kunnen staan met Lely de menselijke maat weer terug en wordt Lely ook weer een "gewone" man.

Boodschap “Nummer 2”

Het humoristische kunstwerk De Drol van Wim T. Schippers bestaat letterlijk uit een hele grote bronzen drol waarop men kan en mag klimmen. En kunstwerk dat een lach tovert op ieders gezicht en in het stadshart een mooie ontmoetingsplek kan zijn voor jong en oud. Een verwijzing naar De Hurkende Man van Antony Gormley biedt een mooi haakje voor de kunstroute(s) in Lelystad.

Ideale locatie:

- Midden op Agorahof
- In het “parkje” bij Agorabaan

Mozaïekmuur met een verhaal

De sleutel tot succes is het actief betrekken van bewoners in het “opleuken” van de stedelijke omgeving. Bewoners voelen zich trots als zij met een groot project bezig mogen zijn. Het kunstwerk voelt als een stukje van henzelf. Daarom stellen wij voor op meerdere plekken in het stadshart een muur te versieren met een kleurrijk mozaïek, ontworpen door een kunstenaar en in elkaar gezet door bewoners. Er zijn meer locaties in het stadshart die hiervoor geschikt zijn, maar de Zilverkade is een mooi stukje centrum dat meer aandacht mag krijgen. Hierin kan het mozaïek kunstwerk een rol spelen.

Ideale locatie:

- De oranje kademuur aan de Zilverparkkade
- Blinde muur tegenover poppodium Corneel (Neringweg)
- Blinde muur hoek Neringweg en Poststraat

Streetart in het straatbeeld

Bestaande straat elementen gebruiken als “sokkel” voor een kunstwerk. Een kunstenaar zoals Street Art Frankey kan een regulier straalement uitbouwen/ voorzien van een eigentijds kunstwerk. Streetart Franky past perfect bij Lelystad als jonge, vernieuwende stad met een rauw randje. Zijn werk ademt lef, branie en zelfspot – precies de eigenschappen die aansluiten bij de innovatieve en relativerende houding van de Lelystedeling. Hiermee wordt het stadhart voorzien van visueel opvallende ankerpunten.

Potentiële locatie:

- Bijvoorbeeld de witte zuil op de hoek van de Neringweg en de Poststraat

Gevelkunst: een nieuw jasje

Veel leegstaande panden met saaie, slecht onderhouden gevels karakteriseren het huidige straatbeeld van het stadshart. Door gevels op een relatief simpele manier een artistieke transformatie te laten ondergaan, ofwel letterlijk te voorzien van een (tijdelijk) nieuw jasje geef je een plein en/of straat een totaal nieuw aanzicht. Dergelijke kunstinterventies verlevendigen niet alleen de openbare ruimte, maar trekken ook een divers publiek aan. Hiermee wordt Lelystad een stad die blijft en gaat leven op social media.

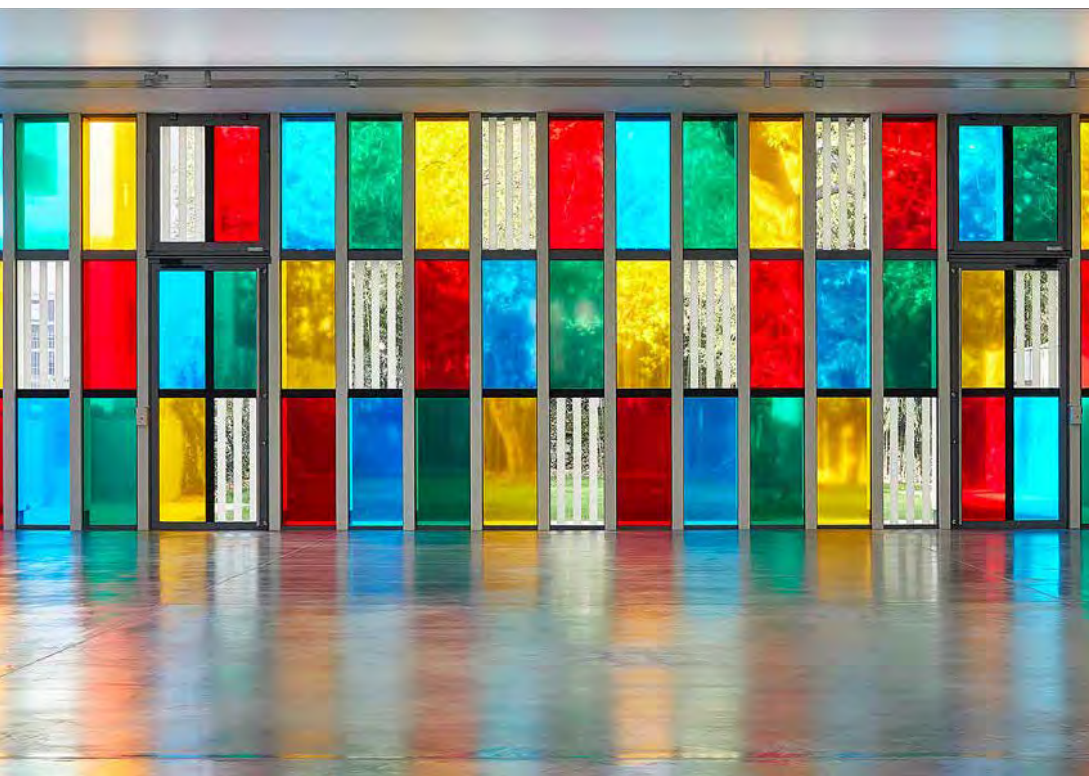

Gevelkunst als blikvanger

Glazengevels een artistieke transformatie laten ondergaan door het aanbrengen van grote, opvallende stickers ontworpen door een kunstenaar. Bij gevels, die voornamelijk bestaan uit ramen, creëren stickers een interessant en dynamisch effect afhankelijk van het licht en het tijdstip van de dag. Overdag trekken de patronen of ontwerpen de aandacht door kleur en vorm. Dit ontwerp wordt versterkt door een slimme lichtinstallatie, waarbij spots het kunstwerk in de avonden uitlichten (van binnenuit of van buitenaf). Deze ingreep transformeert niet alleen het gebouw, maar draagt ook bij aan een aantrekkelijkere omgeving voor bezoekers en bewoners.

Potentiële locatie:

- Gevel van de Kroonpassage oa. het deel dat leeg staat aan stadhuisplein zijde
- Gevel van "De Trommel" op het Agoraplein

De illusie van een haven

Achter een muur kan een kunstwerk in lijn van het werk van Maze de Boer mooi passen waarbij het kunstwerk de illusie wekt van een haven achter de muur resp. als oriëntatie baken dienen in dat deel van de stad. De kunstenaar Maze de Boer kan hiervoor een kunstwerk maken of dienen als bron van inspiratie voor een andere kunstenaar. Een dergelijk kunstwerk zou een verrassend en speels element kunnen toevoegen aan de stedelijke ruimte.

Potentiële locatie:

- Muur van de binnenplaats aan de Poststraat zijde (hoek Neringweg)

Gevels als levensgroot canvas

Een leegstaand/ vervallen pand, tijdelijk "inpakken" met een opvallend ontwerp. Denk bijvoorbeeld aan een kleurrijk doek, een grafisch patroon, of zelfs het volledig beschilderen van het gebouw zoals dit roze gebouw in Notting Hill. Dit gebouw is vaak gebruikt voor foto- en filmshoots maar is ook een populaire attractie onder bezoekers en inwoners - door de vele selfies die zij met het gebouw maken en verspreiden via social media.

Potentiële locatie:

- PostNL-gebouw aan het Stadhuisplein

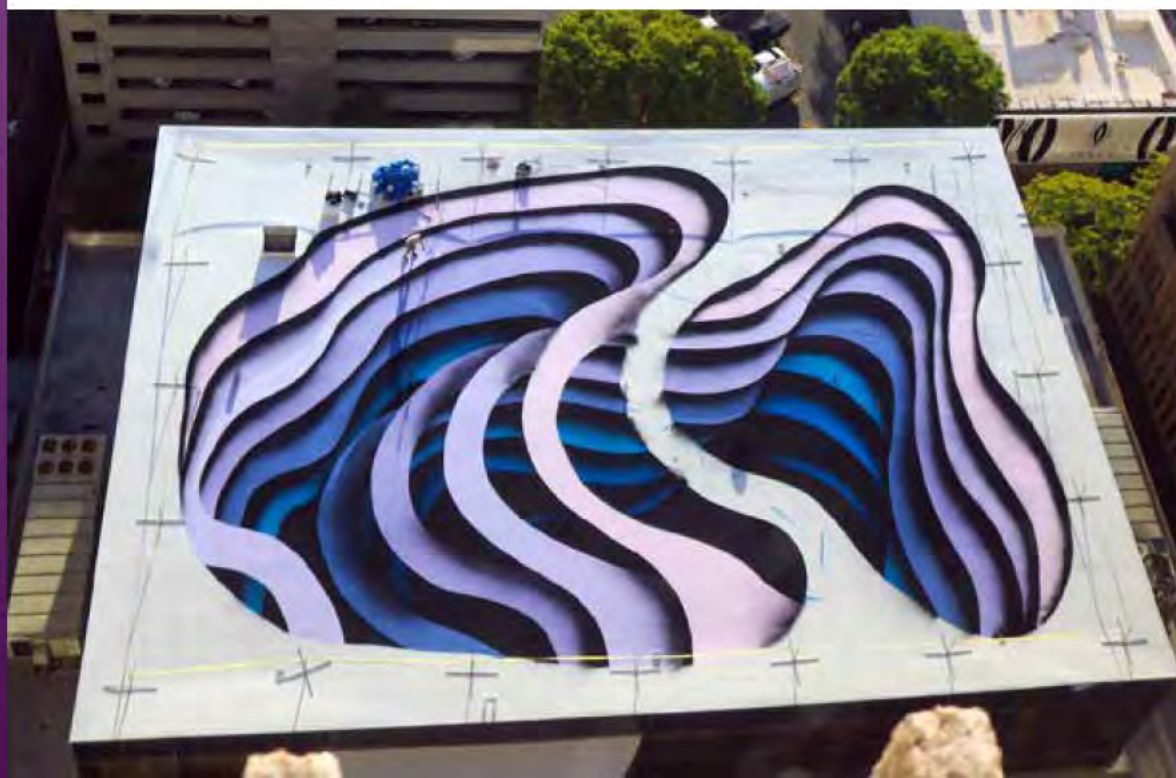

Bijzondere daken, zichtbaar vanuit de lucht

Daken bieden unieke mogelijkheid om kunst op een onverwachte plek te presenteren. Een groot kunstwerk dat zichtbaar is vanuit de lucht – bijvoorbeeld voor vliegtuigen die Lelystad Airport passeren – en zichtbaar zijn vanaf hoger gelegen panden, kan een gebouw een herkenbare en iconische status geven. Dergelijke kunstwerken kunnen bestaan uit kleurrijke abstracte patronen, een verwijzing naar de natuur van Flevoland, of een speels ontwerp dat direct in het oog springt. Een dergelijk project kan Lelystad letterlijk op de kaart zetten vanuit een nieuw perspectief.

Potentiële locatie:

- Dakvlak van de Jumbo (oa. zichtbaar vanaf parkeerdek De Waag)

Eyecatchers van gebouwen maken

Een kleurrijke installatie, een opvallend geometrisch ontwerp, of een lichtsculptuur kan van gevels en/of geveldelen een eyecatcher maken. Een dergelijk kunstwerk verfraait niet alleen het gebouw, maar creëert ook een herkenbaar punt in het stadshart dat uitnodigt tot fotografie en nieuwsgierigheid.

Potentiële locatie:

- De opbouw boven de letters De Waag op het gelijknamige gebouw kan een prominente plek worden voor een kunstwerk.

Licht in de leegstand: een dynamisch schouwspel

Leegstaande etalages getransformeren tot een dynamische lichtshow. Door gebruik te maken van wisselende patronen of bewegende projecties komt het pand letterlijk tot leven, vooral in de avonduren. Dergelijke kunstwerken creëren een unieke sfeer in het stadshart en geven tegelijkertijd een creatieve bestemming aan een leegstaand gebouw. Het project symboliseert de dynamiek van Lelystad en nodigt het publiek uit om van dichtbij te ervaren.

Potentiële locatie:

- O.a. pand van voormalige Sting

Groene gevels met Copy Garden

De blinde muur een groene en duurzame metamorfose geven met copy garden. Copy garden omvat een fotoprint van groen bevestigd aan een muur/ geveldeel aangevuld met echt groen waarbij de illusie wordt gewerkt te kijken naar een groen/ beplant uitzicht ipv een blinde muur. De beplanting verzacht het versteende karakter van het stadshart en creëert een aangename sfeer. Daarnaast kunnen bewoners en lokale partners betrokken worden bij het planten en onderhouden van de levende groendelen, waardoor het project ook een sociale functie krijgt.

Het groen staat ook symbool voor de verbinding tussen duurzaamheid en stedelijke vernieuwing, waarmee Lelystad zich profileert als een vooruitstrevende en leefbare stad.

Potentiële locaties:

- Blinde muur aan de Florijnstraat
- Blinde muur tegenover poppodium Corneel (Neringweg)
- Blinde muur hoek Neringweg en Poststraat

Vergroenen en verblauwen

Een succesvol groenbeheer begint bij de betrokkenheid van de Lelystedelingen. Door middel van workshops, zoals zaadbommen maken en steklessen, kunnen bewoners actief bijdragen aan het vergroenen van hun stad. Het is echter net zo belangrijk om deze betrokkenheid te behouden en verder uit te bouwen door bewoners ook een rol te geven in het onderhoud van het groen.

Het participatieve model van Stadsdokter Rini Biemans biedt hierbij een inspirerend voorbeeld. Zijn aanpak draait om meer dan alleen tuinieren; het is een manier om mensen gezonder te maken, zowel fysiek als mentaal.

Als tuinman in de wijk maakt hij contact met buurtbewoners door te schoffelen, harken en vooral gesprekken aan te gaan. Vaak met mensen die zich eenzaam voelen of net buiten de samenleving lijken te vallen.

Door mee te doen, worden zij onderdeel van een groep die niet alleen het groen onderhoudt, maar ook een hechte gemeenschap vormt.

Deze aanpak heeft bewezen meerdere voordelen te bieden:

- **Sociale cohesie:** Samenwerken in het groen brengt bewoners met verschillende achtergronden samen. Ze leren elkaar kennen, bouwen relaties op en versterken de gemeenschap.
- **Gezondheid en welzijn:** Buiten bezig zijn en contact hebben met anderen verlaagt stress, verbetert de mentale gezondheid en moedigt een actieve levensstijl aan. Mensen voelen zich fitter en gelukkiger.
- **Eigenaarschap en trots:** Het bijdragen aan een groen en aantrekkelijk stadshart geeft bewoners een gevoel van voldoening en trots. Ze zien direct de resultaten van hun inspanningen.

De vergroening die voortkomt uit participatief groenbeheer gaat verder dan een esthetische verbetering. Het bevordert ook de biodiversiteit, waardoor vlinders, bijen en vogels meer ruimte krijgen.

Dit maakt de openbare ruimte niet alleen levendiger, maar ook ecologisch waardevoller. Daarnaast heeft deze aanpak een economische meerwaarde. Door bewoners te betrekken, kunnen de kosten voor traditioneel groenbeheer worden verlaagd, terwijl de kwaliteit van het onderhoud behouden blijft.

Het opzetten van een systeem waarin vrijwilligers kleine vergoedingen of andere incentives ontvangen, verhoogt de betrokkenheid en zorgt ervoor dat deze aanpak duurzaam en schaalbaar is.

Samenwerking met experts zoals Rini Biemans kan een waardevolle toevoeging zijn voor Lelystad. Zijn ervaring laat zien hoe participatief groenbeheer niet alleen zorgt voor een groenere stad, maar ook bijdraagt aan een gezondere, socialere en meer verbonden gemeenschap. Met deze aanpak creëren we een stadshart waar natuur en mens hand in hand gaan, en waar bewoners zich echt thuis voelen in een omgeving die ze samen hebben vormgegeven.

Stromende straten: Watergang als levensader

Een watergang biedt een aantrekkelijke en speelse toevoeging aan het stadshart van Lelystad. Met de toevoeging van water in het straatbeeld wordt niet alleen een visueel dynamisch element gecreëerd, maar ook een plek die mensen uitnodigt om bij het water te verblijven en samen te komen.

Water in een stad geeft altijd een meerwaarde en heeft een bewezen aantrekkingskracht, zoals te zien is bij de grachten in Amsterdam of in Venetië. Daarnaast voegt de watergang een speelelement toe aan het centrum. Kinderen kunnen zich vermaken bij de cascade, terwijl ouders zich ontspannen aan de rand van de waterpartij. Het water draagt bovendien bij aan een koeler microklimaat in de zomer, waardoor het verblijf in het stadshart aangenamer wordt.

Potentiele locatie:

- Stadhuisstraat met een cascade van water die vanaf de trap tussen de Muntstraat en Zilverparkkade naar het water stroomt

Groene verticale tuinen

Het toevoegen van verticale beplanting aan het straatbeeld levert zowel functioneel als visueel een bijdrage aan het verbeteren van het stadshart. Hangende planten, klimplanten en bloemen verzachten het grijze, industriële uiterlijk en maken de omgeving aantrekkelijker. De toevoeging van begroeide pergola's aan het straatbeeld (planten die boven het hoofd doorgroeien) nemen weinig ruimte in, dragen positief bij aan de verkoeling en vergroening van de stad en maken de stad visueel aantrekkelijker.

Potentiële locaties:

- Parkeergarage aan de Neringweg (aan gevelzijde en parkeerdekzijde)
- Kolommen Neringpassage
- Kolommen Agorahof

Bloeiend zaadbommenveld

Een braakstuk liggende grond in het stadcentrum (tijdelijk) inzetten als zaadbommenveld. In de lente en zomer geeft deze ingreep een kleurrijk veld vol veldbloemen. Dit project draagt niet alleen bij aan de biodiversiteit, maar vormt ook een uitnodigende en natuurlijke grens tussen het bebouwde gebied en de omliggende natuur. Daarnaast kunnen we de plaatselijke imker vereniging vragen om bijenkasten te plaatsen op de daken van de omliggende bebouwing.

Potentiële locaties:

- Braakstuk liggende grond gelegen tussen de parkeerplaats en Kok Experience
- Braakstuk liggende grond naast Theater Agora

Ruimte maken voor kunst en cultuur

Kunst en cultuur kunnen het stadshart tijdelijk omtoveren tot een bruisende culturele hotspot. Door gebruik te maken van leegstaande panden en bestaande infrastructuur kan het centrum gevuld worden met voorstellingen en activiteiten die een breed publiek aanspreken.

Pop-up ruimte voor culturele programmering

Leegstaande panden in het stadhart inzetten voor tijdelijke culturele programmering o.a. theater, dans en muziekevenementen. Middels tijdelijke programmering (denk aan een paar dagen tot een paar weken) wordt een doods/leegstaand winkelpand nieuw leven ingeblazen en de aandacht gevestigd op de mogelijkheden/kansen voor het gebouw. Het pand doet tijdelijk dienst als cultureel middelpunt, waar bezoekers kunnen genieten van een bijzondere culturele ervaring in een onverwachte setting.

Potentiële locaties:

- Voormalige pand van de Sting openen voor bijvoorbeeld het Lelystads dansgezelschap Rorschach
- Pop-up Muziek programmering door Striktly Live
- Gebouw "De Trommel" zou ook een goede locatie zijn voor jongeren.

Een creatieve hub

Leegstaande panden in het stadshart bieden een unieke kans om te transformeren tot een creatief verzamelgebouw/ creative hub: een dynamische plek waar kunstenaars, ontwerpers en creatieve ondernemers samenkomen om te werken, ideeën uit te wisselen en het stadshart te verrijken. Het pand wordt gevuld met een diverse groep makers en denkers, wat leidt tot nieuwe samenwerkingen en activiteiten die de omgeving levendiger maken. Het gebouw biedt ruimte voor ateliers, werkplaatsen en studio's tegen betaalbare huren, waardoor creatieve ondernemers zich kunnen vestigen. Deze toegankelijke en inspirerende omgeving stimuleert kruisbestuiving tussen verschillende disciplines.

Kunstenaars en ontwerpers werken samen met ambachtslieden, fotografen en andere creatieven, wat bijdraagt aan een innovatief en verbindend ecosysteem. De begane grond kan ingericht worden als café, een laagdrempelige ontmoetingsplek voor zowel de huurders als bezoekers. Het café functioneert als een centrale plek waar bezoekers een koffie kunnen drinken, werken met een laptop of in contact komen met de creatieve ondernemers. Flexibele werkplekken en kleine exposities maken het een uitnodigende entree naar het creatieve hart van het gebouw.

Vergelijkbare initiatieven hebben in andere steden laten zien hoe creatieve verzamelgebouwen een aanjager zijn en een positieve impact hebben op de ontwikkeling van het omringende gebied:

- **De Gruyterfabriek, 's-Hertogenbosch:** Een oude fabriek die nu onderdak biedt aan honderden ondernemers en creatieven, waardoor het één van de belangrijkste creatieve hubs van de regio is geworden.
- **Het Honigcomplex, Nijmegen:** Een oude fabriek veranderde in een bruisende plek voor ambachtslieden, foodconcepten en kunstinitiatieven, gecombineerd met horeca en evenementen.
- **Caballero Fabriek, Den Haag:** Dit pand is nu een icoon van herbestemming, waar startups en creatieve ondernemers elkaar versterken en een nieuwe dynamiek creëren in de wijk.

Deze voorbeelden illustreren hoe creatieve verzamelgebouwen niet alleen leegstand aanpakken, maar ook economische en sociale waarde toevoegen. Ze trekken bezoekers aan, bieden ruimte voor innovatieve initiatieven en creëren een bruisend stadsleven. Door het te vullen met creatieve ondernemers, ontstaat een plek die bijdraagt aan de levendigheid en aantrekkingskracht van het stadshart.

Potentiële locaties:

- Voormalig PostNL-gebouw oa door zijn centrale ligging kan een sleutelrol spelen in de herontwikkeling van het stadshart

Resumé

Nr.	Project	trots versterken	verhogen verblijfsduur	vergroenen/ verblauwen	sociale cohesie bevorderen	functie- menging
1.	Clay Dee Day	X	X		X	
2.	Samen mozaïeken	X	X		X	
3.	Zaadbommen maken	X	X	X	X	
4.	Stekken voor een groener stadshart	X	X	X	X	
5.	Volkstuinen in de binnenstad	X	X	X	X	X
6.	NK Fatbike & Scootmobielrace	X			X	
7.	Urban Sport Playground: pannaveld & skatepark	X	X		X	X
8.	IJspret op hoogte: een winterse schaatsbeleving	X	X		X	X
9.	Uitkijken over lelystad, samen met lely	X		X		
10.	Boodschap "Nummer 2"	X				
12.	Mozaïekmuur met een verhaal	X				
13.	Streetart in het straatbeeld	X				
14.	Gevelkunst als blikvanger	X				
15.	De illusie van een haven	X				
16.	Gevels als levensgroot canvas	X				
17.	Bijzondere daken, zichtbaar vanuit de lucht	X				
18.	Eyecatchers van gevels maken	X				
19.	Licht in de leegstand: een dynamisch schouwspel	X	X			
20.	Groene gevels met Copy Garden	X	X	X		
21.	Stromende straten: Watergang als levensader	X	X	X		
22.	Groene verticale tuinen	X	X	X		
23.	Bloeiend zaadbommenveld	X	X	X		X
24.	Pop-up ruimte voor culturele programmering	X	X		X	X
25.	Een creatieve hub	X	X		X	X

© Alle rechten van dit conceptplan berusten bij Mothership.
Het voorstel in dit plan valt onder het auteursrecht en
copyrights van Mothership.

Maart 2025